

Vlaamse
overheid

EVALUATIESTANDAARDEN IN DE VLAAMSE OVERHEID

Inleiding

Binnen de Vlaamse overheid wordt heel wat beleid geëvalueerd en dat is maar goed ook. **Evaluatie is immers het fundamenteel begin en einde van de beleidscyclus.**

In het **witboek open en wendbare overheid** (Bourgeois & Homans, 2017) spreekt de Vlaamse Regering het engagement uit om werk te maken van **minimale procesmatige, methodologische en inhoudelijke evaluatiestandaarden** binnen de Vlaamse overheid. Zulke evaluatiestandaarden zijn een kwaliteitsleidraad voor iedereen die met evaluatie te maken krijgt: evaluatoren, opdrachtgevers en stakeholders. Ze geven aan waar rekening mee moet worden gehouden wil men komen tot een kwaliteitsvolle evaluatie.

De evaluatiestandaarden moeten worden gezien als een **minimumkader dat men doorheen de volledige Vlaamse overheid kan hanteren wanneer men werkt rond evaluatie**, uiteraard waar nodig verder aangepast aan de specifieke context van de entiteit.

Beschikbare informatie

We vertrekken niet van een leeg blad want er is al heel wat geschreven rond dit onderwerp. Zo zijn er heel wat **bestaande standaarden** (bv. Zwitserland, VS, Europese Commissie en OESO) en heeft ook het **steunpunt bestuurlijke organisatie** hier al uitgebreide handleidingen over geschreven (De Peuter, De Smedt & Bouckaert 2007). Welke men ook bij de hand neemt, het gaat steeds over principes die moeten in acht worden genomen wanneer men kwaliteitsvolle evaluaties wil uitvoeren. Het zal ook niet verbazen dat deze verschillende leidraden telkens ook sterk bij elkaar aanleunen, weliswaar met andere accenten. Door verschillen in context is er in de ene standaard al meer aandacht voor culturele verschillen binnen een maatschappij of blijft de ene standaard op een eerder principieel niveau terwijl de andere al meer operationele aanbevelingen doet.

Koppeling aan bestaande waardenkaders en beginselen

Een evaluatie blijft ook een vorm van beleidsvoering, en staat dus ook niet los van leidraden, standaarden, waarden en beginselen over het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van beleid.

De Vlaamse overheid heeft al een belangrijk waardenkader, namelijk de waarden van de Vlaamse overheid¹ die eveneens onze evaluatiepraktijk ondersteunen. Onder deze zelfbepaalde waarden en standaarden liggen (minder bekende) beginselen van behoorlijk bestuur. Dit is een kader van – vaak ongeschreven – algemene rechtsbeginselen waaraan de overheid zich bij de beleidsvoering moet houden. Vandaar dat deze evaluatiestandaarden ook dicht aansluiten of voortbouwen op

¹ <https://overheid.vlaanderen.be/personeel/hr-kader/waarden-vlaamse-overheid>

waarden en beginselen. Aspecten als onpartijdigheid, zorgvuldigheid, participatie, motiveringsplicht, wendbaarheid, hoorplicht, vertrouwen, inspraak, proportionaliteit, deontologie, geloofwaardigheid, rechtszekerheid, transparantie, ... lopen dan ook door deze kaders heen.

Evaluatiestandaarden Vlaamse overheid

Met het vastleggen van evaluatiestandaarden voor de Vlaamse overheid willen we dus een minimumkader vastleggen met een focus vanuit een drieledig perspectief. We maken een onderscheid tussen proces, methode en inhoud. De evaluatiestandaarden worden algemeen, zonder veel detail, geformuleerd. De doelstelling is immers op grote lijnen mee te geven welke principes belangrijk zijn. Het gaat hier dan ook om een selectie van standaarden, die geen afbreuk doet aan andere toepasselijke principes, waarden en beginselen. Het is aan de evaluatoren zelf om hier bv. op operationeel vlak, verder invulling aan te geven. Onderstaande standaarden kunnen gezien worden als een soort checklist voor meta-evaluatie.

Proces:

- Inspraak: We betrekken stakeholders doorheen het ganse proces.
- Transparantie: We zijn transparant in de stappen die worden gezet.
- Communicatie: We communiceren helder van de opstart tot de oplevering van het rapport.

Methode:

- Wetenschappelijk onderbouwd: We gebruiken de meeste geschikte methoden en technieken, verzamelen van alle noodzakelijke data, leggen verbanden tussen resultaten en hypotheses, verifiëren de bevindingen, bewaken de reproduceerbaarheid.
- Neutraal: We handelen onpartijdig ten opzichte van de verschillende actoren en onbevooroordeeld ten opzichte van de evaluatieresultaten.
- Competente evaluatoren: We garanderen de inzet van adequate technische vaardigheden, maar ook van communicatievaardigheden en vaardigheden inzake het coördineren van een proces met inbreng van verschillende stakeholders.

Inhoudelijk:

- Relevantie: We stellen de juiste vragen en definiëren een gepaste draagwijdte van een evaluatie.
- Haalbaarheid/proportionaliteit: We gaan op voorhand na of de evaluatie haalbaar is, en of de middelen in verhouding staan tot het beoogde resultaat.

- Gebruik georiënteerd: We waken erover dat de resultaten bruikbaar zijn door heerlijk helder te schrijven, en duidelijke en onderbouwde conclusies te trekken.

Omzendbrief beleid/regelgeving 2019/11

In de omzendbrief beleid/regelgeving wordt een deel van de standaarden expliciet onderschreven.

Meer informatie op:

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/documenten/regelgeving/VR%202019%201705%20MED.0216-2%20Omzendbrief%20beleid%20en%20regelgevingsprocessen%20%20-%20bijlage.pdf>

